सं° रथशिर इति द्वितीयैकवचनम् ॥ ॥ पञ्चमी कण्डिका ॥५॥ ॥

वातहोमान्जुहोत्यञ्जलिनाहृत्य पुरस्ताद्बर्हिर्वेदेरधो दक्षिणस्यां धुर्युत्तरत उत्तरस्यां दक्षिणतो दक्षिणाप्रष्टेः समुद्रोऽसीति (१८.४५) प्रतिमन्त्रम् ॥१॥ अञ्ज°हृत्य वातम्। सं° तथा उत्तरस्या दिशोऽञ्जलिनादाय उत्तरस्यां धुरि अधः · ततो दक्षिणतो दक्षिणस्या दिशोऽञ्जलिनादाय द°ष्टेः स्थाने युगस्य धुरि अधस्ताज्जुहोति। योक्त्रपरिहरणं च सर्वत्र ॥२॥ चशब्दाद्धोमसमनन्तरमेव। सं° सर्वत्र त्रिष्वपि होमेषु यो°णां योक्त्रेण तस्य-तस्य हुतस्य वातस्याश्वस्थानीयस्य योजनं करोतीत्यर्थः। प्रगृह्याधर्योरावसथहरणम् ॥३॥ रथस्य कर्तव्यम्। सं° प्रगृह्य ऊर्ध्वमुत्थाप्य। दक्षिणाकालेऽध्वर्यवे ददाति ॥४॥ रथम्। अश्वांश्च ॥५॥ ददाति। नव जुहोति यास्तऽइति (१४.४६-५०) प्रतिमन्त्रम् ॥६॥ आहुतीः। ज्ञानन्ब्राह्मणोक्ता जुहुयाद्वा ॥७॥ यां कां च°जुहुयादिति श्रुतेः (१.४.२.२७) · तामेव प्रकृत्याह (°२८) न जुहुयान्नेदतिरेचयानीति · विहितप्रतिषेधाद्विकल्पः। सं° शाखान्तरीयोक्ताः। हविर्धानप्रक्षालनाद्याग्नीध्रालम्भनात्कृत्वा धिष्ण्यांश्चिनोत्यष्टेष्टकांलोकम्पृणाभिश्चतुःस्रक्तींस्तिरश्चो[1] न्युप्य-न्युप्य ॥८॥ वैकृतावसरे प्राकृतानुवृत्त्यर्थमाह हविर्°भनात् प्राकृतं कर्म कृत्वा धि°नोति अष्टेष्टकान् लोकम्पृणाभिरिति[2] तद्धर्मप्रवृत्त्यर्थम् · चतुःस्रक्तीन्[3] तिरश्च[4] इति तिर्यक्प्रस्तारान् नोपरिस्थलिकया[5] चयनम् · न्युप्य-न्युप्येति यं-यमेवा°चिनोतीति (१.४.३.५) वचनात्। सं° किंलक्षणान् तिरश्चः तिर्यक्प्रस्तारान् एकचितिकान् न तु उपर्युपरि चयनेनोर्ध्वान् · किं कृत्वा पूर्वं न्युप्य प्रथमं ज्योतिष्टोमवदेव निवापं कृत्वा। पृश्न्यश्मा चाग्नीध्रीये ॥९॥ उपधेयः। सकृन्मन्त्रवचनम् ॥१०॥ सं° आग्नीध्रीये। होत्रीये त्रिरेकविंशत्या ॥११॥ होतृधिष्ण्ये त्रिर्मन्त्रवचनम्। सं° एत्या लोकम्पृणाभिश्चयनं कर्तव्यम् · लोकं पृणेति मन्त्रस्य त्रिः पठनम्। ब्राह्मणाच्छंस्ये द्विरेकादशसु षण्मार्जालीये ॥१२॥ शेषा अष्टेष्टकाः। सं° एकादशेष्टकासु द्विर्मन्त्रवचनं कर्तव्यम्। यावदिष्टकं परिश्रितः

---

१) Thus १. ३. M. °रश्चो K. R. Ss. २) °काभिर्लो° K. ३) °क्तीः K. ४) ! तिरश्च pr. m. ५) °लीनो K.